

## KOIRANJALOSTUSTYÖRYHMÄN 1. KOKOUS

|              |                                                                                              |
|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| Aika         | 11.6.2025 klo 13:00-15:30                                                                    |
| Paikka       | Valtioneuvoston kokouskeskus, Etelä-Esplanadi 4, Sali 1 (myös etäosallistuminen mahdollista) |
| Osallistujat | Työryhmän puheenjohtaja, jäsenet, varajäsenet ja sihteerit                                   |

### 1. Kokouksen avaus, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja Susanna Ahlström avasi kokouksen ja tehtiin esittelykierros. Asialista hyväksyttiin. Sovittiin, että työryhmässä käsiteltäviä materiaaleja ei lähtökohtaisesti jaeta eteenpäin työryhmätyön aikana. Jäsenet ja varajäsenet voivat kuitenkin jakaa materiaalia taustaorganisaatioissaan tarvittavissa määrin kantojen muodostamista varten. Työryhmän materiaalien jakoa ja kommentointia varten perustetaan Tiimeri-alusta.

### 2. Valmistelutyön tausta, tavoitteet, aikataulu ja työryhmän työskentely

Työryhmän sihteeri Tiina Pullola esitteli muistiota 1, jossa on käyty läpi työryhmän tehtävänanto, sekä valmistelun tausta ja tavoitteet sekä alustava aikataulu.

Keskusteltiin EU:n koira-kissa-asetuksen vaikutuksesta jalostusasetuksessa säädettyihin rajoituksiin. Todettiin ministeriön toimesta, että koira- ja kissa-asetuksen nykymuoto sallii jäsenmaille asetusta tiukempia säännöksiä. Kansalliset säännökset eivät kuitenkaan saa haitata sisämarkkinoiden vapaata toimintaa, mutta toistaiseksi ei voida sanoa mitä tämä tarkoittaisi käytännössä. Jalostusasetuksen kautta on mahdollista vaikuttaa myös koirien jalostusta koskevaan delegeoituun säännöksen valmisteluun EU:ssa. EU-asetus koskisi vain kaupallista toimintaa eli ei kaikkea kasvatusta.

### 3. Lyhyt katsaus tilanteeseen muissa EU-maissa

Tiina Pullola kertoi Tanskan, Itävallan ja Belgian Flanderin ajankohtaisista lainsäädäntöhankkeista koirien jalostukseen liittyen. Tanskassa eräitä koirarotuja koskeva tutkimuspakko ennen jalostukseen käyttöä on kirjattu uuteen asetukseen, jota sovelletaan 1.7.2025 alkaen. Itävallassa ja Belgian Flanderissa puolestaan lainsäädännön tiukennukset ovat johtaneet siihen, että viranomaisten perustamat työryhmät käyvät parhaillaan läpi eri koirarotujen jalostusstrategioita ja tarkastavat, ettei niihin sisälly ääripiirteiden jalostusta. Flanderissa koiranpentuja ei saa enää 1.7.2025 alkaen rekisteröityä kantakirjaan, ellei niitä ole kasvatettu hyväksytyn jalostusstrategian mukaisesti. Tanskan, Itävallan ja Belgian Flanderin lainsäädäntö kohdistuu tiettyä rotua oleviin koiriin, mikä poikkeaa Suomen linjasta, jossa säännökset pyritään kohdistamaan kaikkiin koiriin rodusta riippumatta.

#### **4. Työryhmälle muistiossa esitettyjen kysymysten läpikäynti**

Keskusteltiin työryhmälle muistiossa 1. esitetyistä kysymyksistä. Muistiossa esitettiin kysymys siitä, tulisiko kaikista muistion 4. kohdan toisen kappaleen kohdissa 1-5 esitetyistä asioista säätää asetuksessa. Ensin keskusteltiin kohdista 3-5. Kohdassa 3 oli kyseessä kielto käyttää jalostukseen narttua, jolle on tehty tietty määrä keisarinleikkauksia. Kohdassa 4 oli kyse kielletyistä jalostusmenetelmistä, kuten ns. pakkoastutuksen kiellosta. Kohdassa 5 oli kyse kielloista käyttää jalostukseen liian nuoria tai vanhoja koiria, liian tiheitä pennutusvälejä koskevista säännöksistä sekä pentueiden enimmäismäärää koskevista säännöksistä.

Yleisesti ottaen kaikkia 3-5 kohdissa ehdotettuja säännöksiä pidettiin tarpeellisena. Keisarinleikattujen narttujen osalta todettiin, että osalla eläinlääkäri voi todeta jo ensimmäisessä leikkauksessa, että narttu ei kykene jatkossakaan synnyttämään luonnollisesti. Tällöin jalostuskielto olisi hyvä voida antaa jo ensimmäisen leikkauksen jälkeen. Toisaalta liian tiukat rajat voivat johtaa leikkauksen liialliseen pitkittämiseen jalostuskiellon pelossa. Tuotiin esiin, että suuri osa myös brakykefaalisten rotujen nartuista pystyy nykyisin synnyttämään luonnollisesti, kun niiden annetaan tehdä niin eikä keisarinleikkausta tehdä etukäteen varmuuden vuoksi.

Pakkoastutuksen kieltä pidettiin tarpeellisena, mutta on kiinnitettävä huomiota kiellon muotoiluun. Kiinnipitäminen voi olla tarpeen myös turvallisuuden varmistamiseksi. Kuonokoppaa joudutaan joskus käyttämään. Nartulla tulisi kuitenkin olla mahdollisuus kieltäytyä koko astutuksesta. Tuotiin esiin, että kieltä on käytännössä mahdoton valvoa. Todettiin, että koiraa, joka ei kykene perinnöllisen syyn takia normaaliin astutukseen, ei saa liioin keinosiementää (eläinten hyvinvointilain 25 § 2 mom 2-kohta). Koiran keinosiemennyksen saa tehdä vain eläinlääkäri (VNA 1165/2023, 9 § 1 mom).

Nartun alimmasta hyväksyttävästä astutusiästä keskusteltiin. Toivottiin selkeää säännöstä. Esitettiin, että Kennelliitonkin koirarekisteriohjeessaan edellyttämä 18 kk on sopiva alaikäraja kaiken kokoisille koirille. Keskusteltiin myös mallista, jossa alin ikäraja riippuisi koiran painosta. Keskusteltiin siitä, mitä on pidettävä liian tiheänä pennutuksena. Todettiin, että EU:n koira-kissa-asetukseen ehdotettu kolme pentuetta kahden vuoden aikana ja sen jälkeen pidettävä, vähintään vuoden kestävä lepotauko on löysempi vaatimus kuin mitä Kennelliitto edellyttää. Todettiin, että Kennelliiton sääntö, jonka mukaan synnytysten välin on oltava vähintään 10 kuukautta ja tästä voidaan poiketa vain kerran nartun elämässä, on parempi kuin EU:ssa ehdotettu. On myös määriteltävä, lasketaanko kuolleet pentueet mukaan vai ei.

Nartun enimmäispentuemääräksi ehdotettiin viittä samaan tapaan kuin Kennelliiton ohjeessa. Keskusteltiin myös tarpeesta säätää uroksille enimmäisjälkeläismäärä matadorjalostuksen estämiseksi. Tuotiin esiin, että matadorjalostus on vähentynyt.

Keskusteltiin myös sukusiitoksen kiellosta ja todettiin, että EU:n koira-kissa-asetuksessa sukusiitoksen rajoiksi on ehdotettu tiukempia vaatimuksia kuin Kennelliito edellyttää.

Keskusteltiin koirarekisteristä ja sen kehittämisestä. Toivottiin, että koirarekisteriin lisättäisiin jatkossa tieto myös pennun vanhemmista tai edes emästä rekisteröinnin yhteydessä. Tämä helpottaisi nyt esitettyjen säännösten valvontaa käytännössä. Rekisterin tulisi olla helppokäyttöinen.

Keskusteltiin kohdista 1-2. Etenkin 2-kohdassa tarkoitettu tutkimuspakko ennen jalostukseen käyttöä herätti keskustelua. Toisaalta kannatettiin jalostusselvityksissä ehdotettuja tutkimuspakkoja, toisaalta tuotiin esiin asian säätämisen vaikeus. Todettiin, että seulontatutkimukset tarkoittavat melko isojen koiramäärien tutkimista. Osa tutkimuksista edellyttää eläinlääkäriltä erityisosaamista ja erityisiä kuvantamislaitteita, joita ei ole saatavilla kovin tasaisesti eri puolilla Suomea. Esitettiin myös kysymys siitä, mikä taho lausuisi esimerkiksi seulontatutkimusten röntgenkuvat? Tuotiin esiin myös ulkomaisten ja jo kuolleiden eläinten sukusolujen käyttö – miten tutkimusvaatimuksia sovellettaisiin näihin? Esitettiin huoli siitä, että liian tiukat vaatimukset voivat vähentää kantakirjattujen pentujen tuotantoa ja suosia kantakirjarekisterin ulkopuolella toimivia kasvattajia. Keskusteltiin myös siitä, miten tutkimuspakko kohdennettaisiin: jollakin tavalla koirat olisi luokiteltava eri tyyppisiin koiriin, ja tiettyä tutkimusta koskeva tutkimuspakko koskisi kaikkia määritellyn tyyppisiä koiria rotuun katsomatta. Tuotiin esiin myös geenitestausta tietyjen geenimutaatioiden osalta. Geenitestaamisella voitaisiin välttyä joidenkin seulontatutkimusten tekemiseltä. Geenitestit ja tieteellinen tieto mutaatioista

lisääntyy jatkuvasti, joten lainsäädäntöä pitäisi niiden suhteen olla valmis myös päivittämään.

Keskusteltiin sellaisten piirteiden, ominaisuuksien tai sairauksien listaamisesta, joita omaavia koiria ei tulisi käyttää jalostukseen. Ainakin osa näistä olisi eläinlääkäriin ilmoitusvelvollisuuden piirissä. Oltiin yhtä mieltä siitä, että ilmoitettavien vikojen listan tulisi olla selkeä ja helposti ymmärrettävä. Tärkeänä pidettiin sitä, että ilmoitus tehtäisiin esimerkiksi silloin, kun eläinlääkäri diagnosoi koiralla kirurgiaa vaativan perinnöllisen vian tai sairauden. Sen lisäksi nostettiin esiin sellaiset tunnetusti perinnölliset sairaudet, joita joudutaan jatkuvasti hoitamaan lääkityksellä tai muilla keinoin. Tuotiin esiin myös se, että esimerkiksi yksittäiset iho-ongelmat eivät heti tarkoita, että koiralla on jalostuskieltoon johtava atopia. Keskusteltiin myös eläinlääkäriin roolista ilmoituksen tekijänä. Kiinnitettiin huomiota siihen, että kirurgisia toimenpiteitä voidaan käydä teettämässä myös ulkomailla, mikä on ongelma. Tärkeänä pidettiin sitä, että jalostuskiellosta tulisi voida myös jollain tapaa ”valittaa”, jos se koetaan väärin perustein annetuksi.

Tuotiin esiin valistuksen ja koulutuksen suuri tarve, kun säännökset tulevat voimaan. Todettiin, että suuri osa koirien kasvattajista teettää vain yhden pentueen omalla koirallaan ja näiden ei-harrastajien tavoittaminen ja valistaminen on haasteellista.

## **5. Muut asiat**

Ei muita asioita.

## **6. Kokouksen päättäminen**

Sovittiin, että seuraava työryhmän kokous pidetään perjantaina 5.9.2025 klo 13-15:30. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:40.